

SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	11. V 20 15. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	26-1/15-2
VEZA:	
EPA:	828 XXV
SKRAĆENICA:	PRILOG:

SKUPŠTINA CRNE GORE
N/r Predsjedniku, Ranku Krivokapiću

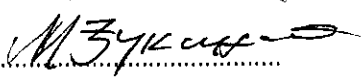
Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore i člana 130 Poslovnika Skupštine Crne Gore, podnosim Predlog zakona o izmjenama **Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju** („Sl. List RCG“, br. 64 od 28. novembra 2002, 31/05, 49/07, "Sl. listu Crne Gore", br. 4 od 17. januara 2008, 21/09, 45/10, 40/11, 45/11, 36/13, 39/13, 44/13.), sa molbom da ga u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore uvrstite po skraćenom postupku na dnevni red prve naredne sjednice zasijedanja Skupštine Crne Gore.

Podnosioci zakona:

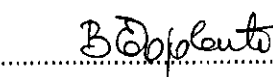
Doc. dr. Branka Bošnjak

.....

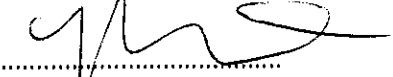
Milutin Đukanović

.....

Vladislav Bojović

.....

Janko Vučinić

.....

Prof. dr. Jelisava Kalezić

.....

PREDLOG
Zakona o izmjenama Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju

U Opštem zakonu o obrazovanju i vaspitanju („Sl. List RCG“, br. 64 od 28. novembra 2002, 31/05, 49/07, "Sl. listu Crne Gore", br. 4 od 17. januara 2008, 21/09, 45/10, 40/11, 45/11, 36/13, 39/13, 44/13.) vrše se sledeće izmjene:

Član 1

U članu 72 stav 4 mijenja se i glasi:

»Broj članova školskog, odnosno upravnog odbora javne ustanove ne može biti manji od pet, niti veći od devet članova«.

Član 2

Član 73 mijenja se i glasi

»Školski, odnosno upravni odbor ustanova iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja i obrazovanja djece i omladine sa posebnim potrebama čine: dva predstavnika lokalne samouprave, jedan predstavnik Ministarstva, jedan predstavnik Zavoda za školstvo, dva predstavnika zaposlenih i jedan predstavnik roditelja.

Školski, odnosno upravni odbor ustanova iz oblasti stručnog obrazovanja čine: tri predstavnika zaposlenih, dva predstavnika lokalne samouprave, jedan predstavnik Ministarstva, jedan predstavnik Centra za stručno obrazovanje, jedan predstavnik socijalnih partnera i jedan predstavnik roditelja.

Upravni odbor domova učenika, domova studenata i domova učenika i studenata, čine: dva predstavnika lokalne samouprave, dva predstavnika zaposlenih i jedan predstavnik Ministarstva.

Školski, odnosno upravni odbor mješovitih srednjih škola i obrazovnih centara čine: tri predstavnika zaposlenih, dva predstavnika lokalne samouprave i po jedan predstavnik Ministarstva, socijalnih partnera, Centra za stručno obrazovanje, Zavoda za školstvo i roditelja.

Upravni odbor ustanova za obrazovanje odraslih čine: dva predstavnika lokalne samouprave i po jedan predstavnik Ministarstva, Zavoda za školstvo, Centra za stručno obrazovanje, zaposlenih i socijalnih partnera.

Predstavnike lokalnih samouprava bira i razrješava skupština opštine odnosno Skupština Glavnog grada odnosno Skupština Prijestolnice.

Predstavnike Ministarstva imenuje i razrješava ministar.

Predstavnike zaposlenih bira nastavničko, odnosno stručno vijeće tajnim glasanjem.

Predstavnike roditelja bira savjet roditelja tajnim glasanjem.

Sjednicama školskog, odnosno upravnog odbora prisustvuje predstavnik zajednice učenika, odnosno polaznika i predstavnik studenata.

Način izbora i razrješenja članova upravnog odbora iz reda zaposlenih u domu učenika, domu studenata, domu učenika i studenata i ustanovama za obrazovanje odraslih, utvrđuje se statutom ustanove.

Odredbe ovog člana ne odnose se na privatnu ustanovu«.

Član 3

U članu 80 stav 5 i 6 mijenjaju se i glase:

Direktora ustanove bira i razrješava upravni odbor uz saglasnost osnivača.

Direktora javne ustanove bira i razrješava školski odbor uz saglasnost ministara.

Stav 7 istog člana briše se.

Član 4

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

OBRAZLOŽENJE

I Ustavni osnov za donošenje

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama **Opšteg zakona o obrazovanju i vaspitanju**, sadržan je u članu 93. Ustava Crne Gore gdje je propisano da pravo predlaganja zakona i drugih akata imaju Vlada i poslanik i članu 16 stav 1 tačka 5 gdje je propisano da se Zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II Razlozi za donošenje zakona

Način biranja direktora obrazovnih ustanova nije u skladu s procesima transparentnosti, depolitizacije, uključenosti svim zainteresovanih grupa i proklamovanom načelu decentralizacije u Crnoj Gori. Bitno da pokažemo demokratsku zrelost i da potrebu izmjena i pokretanja određenih procesa prepoznamo sami, a ne isključivo pod pritiscima sa međunarodnih adresa. Naime, prema Zakonu o izmjenama i dopunama zakona o opštem obrazovanju i vaspitanju osnivač, a to je u najvećem broju slučajeva Vlada Crne Gore odnosno Ministarstvo prosvjete i nauke, bira i razrješava direktora obrazovne ustanove, čime se umanjuje uticaj i značaj školskih odbora u postupku izbora i razrješenja direktora, a čija se funkcija svodi na tehničko raspisivanje konkursa. U prilog to tvrdnji, ide i odnos broja članova školskog odbora, bez obzira na preovladavajući stav da predstavnici zaposlenih, socijalnih partnera, roditelja, učenika i lokalne samouprave treba da imaju većinu u tom odboru. U postojećoj strukturi školskih odbora većinu imaju predstavnici osnivača, odnosno Vlade pa je na taj način u procedurama koji se tiču izbora i vođenja obrazovnih ustanova ostavljen ogroman prostor za politizaciju.

Zbog politizacije koja se ogledala u tome da su čak u rasporedu funkcija u koalicionim sporazumima vladajućih partija se našle čak pozicije direktora škola, kao dio dogovorenih kvota smatrali smo neophodnim da se izvrše izmjene zakonskih rješenja po kojima direktore škola imenuje i razrešava ministar, zaobilazeći školske odbore, kao i da se promijeni postojeći odnos predstavnika ministarstva u školskom odboru a poveća broj članova zaposlenih, lokalne samouprave, predstavnika roditelja i đaka u školskom odboru, kako bi se izbjegla politizacija i smanjila centralizacija.

Još jednom naglašavamo da postojeća politika negativno utiče na podizanje transparentnosti procesa odlučivanja u obrazovanju, kvalitet nastave i selekciju kadrova a otvara i veliki prostor za eventualnu pravnu nesigurnost kandidata i mogućnost politizacije i pristrasnosti u postupku izbora direktora, a što bi se ovim Zakonom svelo na minimalnu mjeru.

Istražujući iskustva zemalja iz regiona, uvidjeli smo da Crna Gore predstavlja izuzetak kada je u pitanju stepen centralizacije u obrazovnom sistemu. Naime u Srbiji direktore škola, uz saglasnost ministra prosvjete, bira školski odbor. Sastav školskog odbora čine po 3 predstavnika zaposlenih, roditelja i jedinica lokalne samouprave. Sve članove imenuje i razrešava skupština jedinice lokalne samouprave. Slična situacija je i u Albaniji gdje osnivač formalno bira direktora obrazovne ustanove nakon detaljne evaluacije predloženih kandidata od strane komisije koja uži krug kandidata prosljedjuje osnivaču na odlučivanje. Komisija je ta koja je raznolika u svom članstvu bez dominantnog uticaja osnivača i posjeduje izuzetnu samostalnost kako u proceduri izbora direktora tako i ostalim procedurama. U Bosni i Hercegovini na nivou kantona se odlučuje način izbora odnosno procedure koje će se koristiti kada je u pitanju izbor i razrješavanje direktora obrazovnih ustanova. U tom pravcu u kantonu Tuzla ostvaren je napredak a decentralizacija uspostavljena na taj način što su ovlašćenja prenijeta sa ministra na školske odbore. U fazi je izmjena procedura i u kantonu Sarajevo u cilju smanjenja prostora za vršenje političkih pritisaka i partizaciju. Takođe i u Hrvatskoj školski odbor je taj koji raspisuje konkurs ali i imenuje direktora obrazovne ustanove uz saglasnost ministra. Za razliku od crnogorskih školskih odbora, hrvatski školski odbori su raznoliki u svom članstvu i bez dominantnog uticaja osnivača. U Evropi centralizacija kakva je u Crnoj Gori, ne postoji nigdje.

III Usaglašenost sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim konvencijama

Ovaj predlog Zakona je u potpunosti usaglašen sa evropskim zakonodavstvom i potvrđenim međunarodnim konvencijama.

IV Objašnjenja osnovnih pravnih instituta

Članom 1 koji se odnosi član 72 definisan je maksimalan broj članova školskog, odnosno upravnog odbora.

Član 2 koji se odnosi na član 73 definiše sastav školskih odbora i način izbora članova.

Član 3 koji se odnosi na član 80 daje u nadležnost školskim odnosno upravnim odborima izbor direktora u predmetnim ustanovama.

Član 4 definiše stupanje na snagu ovog Zakona

V Razlozi za donošenje zakona po skraćenom postupku

Osnov za donošenje ovog Zakona po skraćenom postupku nalazi se u odredbi člana 151 Poslovnika Skupštine. Po skraćenom postupku može se donijeti zakon kojim treba urediti pitanja i odnose nastale usljed okolnosti koje nijesu mogle da se predvide, a nedonošenje zakona moglo bi da prouzrokuje štetne posljedice.

Razlozi za donošenje ovog Zakona po skraćenom postupku sadržani su u štetnim posledicama koje postojeća zakonska rješenja izazivaju, a tiču se politizacije obrazovnog sistema u Crnoj Gori, što je veoma opasan trend.

VI Potrebna sredstva

Za sprovođenje ovog zakona nijesu potrebna sredstva iz Budžeta Crne Gore.

VII Odredbe Zakona koje se mijenjaju

Školski, odnosno upravni odbor

Član 72

Ustanovom upravlja školski odbor.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ustanovom iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, domom učenika, domom učenika i studenata, odnosno domom studenata i organizacijom za obrazovanje odraslih upravlja upravni odbor.

Broj članova školskog, odnosno upravnog odbora javne ustanove ne može biti manji od pet, niti veći od sedam članova.

Struktura školskog, odnosno upravnog odbora

Član 73

Školski, odnosno upravni odbor ustanova iz oblasti predškolskog vaspitanja i obrazovanja, osnovnog obrazovanja i vaspitanja, srednjeg opšteg obrazovanja i obrazovanja djece i omladine sa posebnim potrebama čine: tri predstavnika Ministarstva, odnosno tri predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština, jedan predstavnik zaposlenih i jedan predstavnik roditelja.

Školski, odnosno upravni odbor ustanova iz oblasti stručnog obrazovanja čine: jedan predstavnik zaposlenih, četiri predstavnika Ministarstva, odnosno četiri predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština, jedan predstavnik socijalnih partnera i jedan predstavnik roditelja.

Upravni odbor domova učenika, domova studenata i domova učenika i studenata čine: tri predstavnika Ministarstva, odnosno tri predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština, jedan predstavnik zaposlenih i jedan predstavnik korisnika usluga (stanara).

Školski, odnosno upravni odbor mješovitih srednjih škola i obrazovnih centara čine: dva predstavnika zaposlenih, četiri predstavnika Ministarstva, odnosno četiri predstavnika opštine za ustanove čiji je osnivač opština i jedan predstavnik socijalnih partnera.

Upravni odbor ustanova za obrazovanje odraslih čine: tri predstavnika Ministarstva, odnosno opštine za ustanove čiji je osnivač opština i po jedan predstavnik zaposlenih i socijalnih partnera.

Predstavnike Ministarstva bira i razrješava ministar.

Predstavnike zaposlenih bira nastavničko, odnosno stručno vijeće tajnim glasanjem.

Predstavnike roditelja bira savjet roditelja tajnim glasanjem. Sjednicama školskog, odnosno upravnog odbora može prisustvovati predstavnik učeničkog parlamenta, odnosno polaznika i predstavnik studenata.

Način izbora i razrješenja članova upravnog odbora iz reda zaposlenih u domu učenika, domu studenata, domu učenika i studenata i ustanovama za obrazovanje odraslih utvrđuje se statutom ustanove.

Odredbe ovog člana ne odnose se na privatnu ustanovu.

Izbor i razrješenje direktora

Član 80

Direktor ustanove bira se na osnovu javnog konkursa i podnesenog programa razvoja ustanove. Konkurs za izbor direktora raspisuje školski, odnosno upravni odbor dva mjeseca prije isteka mandata direktora.

Kandidat za direktora je dužan da, uz prijavu na konkurs, priloži i program razvoja ustanove. Program razvoja ustanove podnosi kandidat za direktora na osnovu izvještaja o evaluaciji i samoevaluaciji obrazovno-vaspitnog rada ustanove.

Direktora ustanove bira i razrješava osnivač.

Direktora javne ustanove bira i razrješava ministar.

Javna ustanova dostavlja kompletnu dokumentaciju ministru, u roku od sedam dana od dana završetka konkursa.